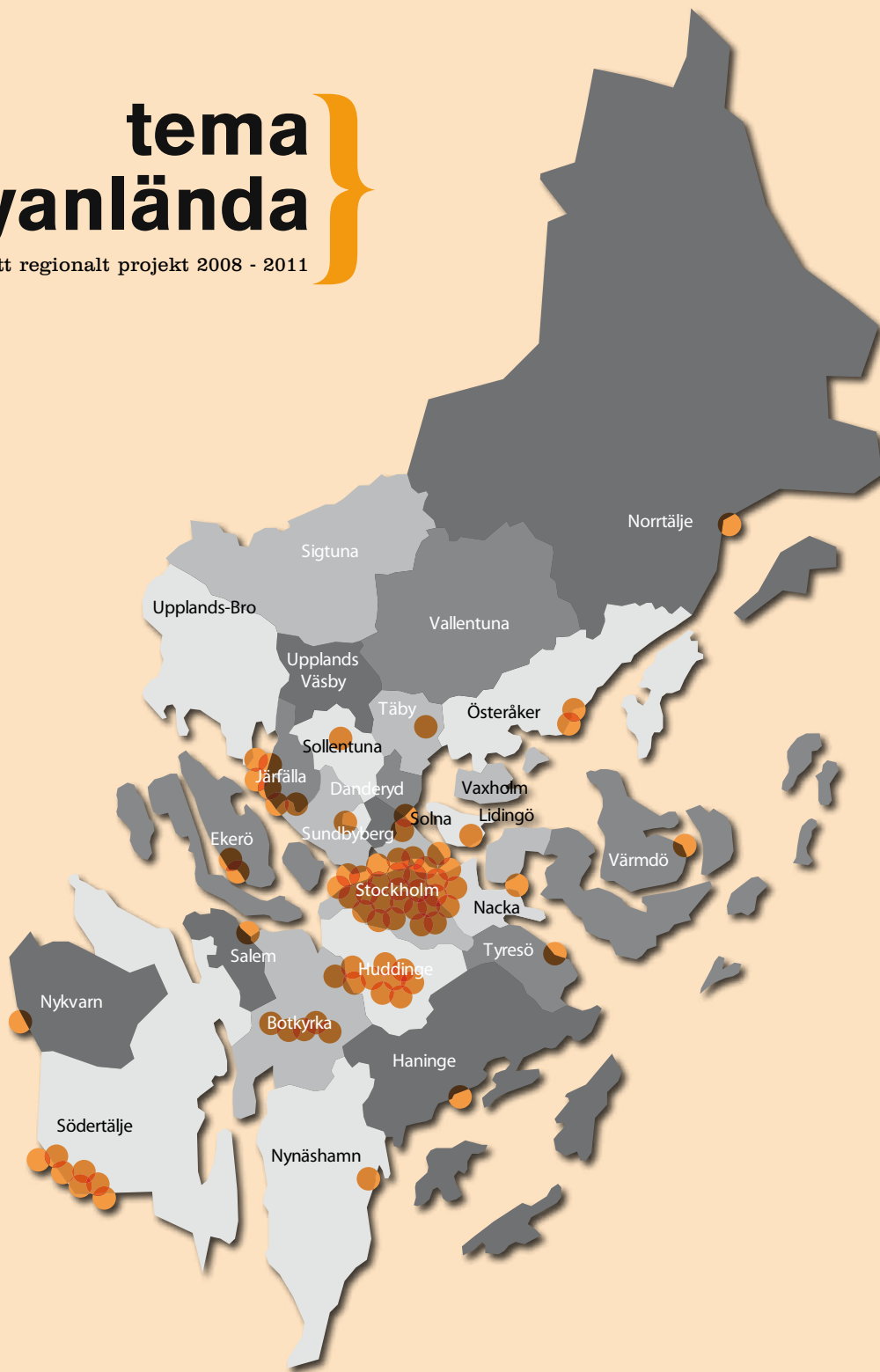

tema nyanlända

Ett regionalt projekt 2008 - 2011

Rapport 2011:18

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Tema Nyanlända – Slutrapport

Etablering utifrån ett helhetsperspektiv

Författare:
Martin Fax
Petra Tammert Seidefors
Anne Öster

Rapport 2011:18

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Tema Nyanlända – Slutrapport

Etablering utifrån ett helhetsperspektiv

Kartor/illustrationer: Respekt AB

Utgivningsår: 2011

ISBN: 978-91-7281-435-6

För mer information kontakta:

Avdelningen för tillväxt

Länsstyrelsen i Stockholms län

Tfn 08-785 40 00

E-post: tillvaxt.stockholm@lansstyrelsen.se

Rapporten finns som pdf på vår webbplats
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Förord

För att Stockholm ska kunna fortsätta att vara en stark internationell tillväxtregion måste länets aktörer bli bättre på att ge nyanlända förutsättningar att etablera sig i samhället och på arbetsmarknaden. Alltför många integrationsprojekt har startats och avslutats i Stockholms län utan att lämna efter sig varaktiga avtryck. Särskilt mellan mindre projekt har det funnits brister vad gäller erfarenhetsutbyte och resultatspridning.

Av en nulägesbeskrivning¹ som togs fram 2007 framgick det att Stockholmsregionens svagheter på integrationsområdet delvis handlar om att institutioner och regelverk inte är anpassade till de problem som nyanlända står inför. Regionen har dessutom ibland haft svårt att utveckla gemensamma strategier där olika aktörer effektivt samverkar.

Projektet Tema Nyanlända initierades därför som ett verktyg för att ta tillvara de utvecklingsmöjligheter som identifierats. Tema Nyanlända har drivits av Länsstyrelsen i Stockholms län, tillsammans med Kommunförbundet Stockholms län, Stockholms läns landsting och Täby kommun. Andra samverkanspartners har varit Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Stockholms stad, Järfälla och Huddinge kommuner.

Paraplyprojektet Tema Nyanlända har fungerat som en samlad regional kunskapsbas och en sammanhållen resurs för tillvaratagandet av projekt- erfarenheter. Detta har underlättat erfarenhetsöverföring mellan projekten samt nätverks- och utvecklingsarbetet.

En av de lärdomar som dragits är vikten av att strukturera projekt så att de skapar förutsättningar för kontinuitet och spridning av erfarenheter. Genom att stimulera samverkan mellan projektledare och styrgrupper för olika flyktingfunds-, socialfonds- och andra utvecklingsprojekt har Tema Nyanlända skapat en arena för erfarenhetsutbyte för länets aktörer. Arbetet har lett till att projekten fått större genomslag och skapat förutsättningar för en långsiktig förändring när det gäller nyanländas etablering i Stockholms län.

Stockholm maj 2011

Per Unckel
Landshövding

¹ Nulägesanalys för regional plan för Socialfonden i region Stockholm. FBA tog på uppdrag av den regionala arbetsgruppen för en regional plan för Socialfonden och Länsstyrelsen i Stockholms län fram en nulägesanalys för Socialfonden.

Innehåll

Utgångspunkter för en bättre etablering av nyanlända flyktingar	7
Bakgrund	8
Slutsatser	11
Vikten av information och vägledning	11
Information för bättre boende.....	11
Information för bättre hälsa.....	12
Information för bättre etablering på arbetsmarknaden.....	13
Stöd till individen	14
Strukturella hinder	15
Tema Boende.....	18
Identifierade utmaningar	18
Få bostadsalternativ.....	18
Att kunna välja sitt boende	18
Platsbrist för ensamkommande barn	20
Konkreta lösningar	20
Utvecklad samhällsplanering	20
Adekvat information om vidareflytt.....	21
Bättre kvalitet i mottagandet av ensamkommande barn	21
Tema Hälsa	24
Identifierade utmaningar	24
Etableringens påverkan på hälsan.....	24
Bristen på stöd	24
Avsaknad av en helhetssyn hos personal som möter nyanlända.....	24
Konkreta lösningar	25
Hälsöfrämjande insatser	25
Kunskap och stöd	25
Kompetensutveckling av personal	25
Tema Arbete	26
Identifierade utmaningar	26
Bristande arbetsmarknadsvägledning.....	26
Bristande möjligheter för validering av studier och yrkeskunskaper	26
Bristande svensk kunskaper.....	26
Konkreta lösningar	27
Vägledning och mentorskap	27
Validering och kvalitetssäkring.....	27
Specialiserad svensk utbildning.....	27

Arbetsätt	28
Tematisering	28
Expertgrupper	28
Fokuseminarier	29
Temakonferenser	29
Nätverk	29
Projektledarträffar	29
Nätverksträffar	30
Gemensam webbplattform	30
Styrgrupp	30
Referensgrupp	31
Projektlista	32
Källmaterial	40

Utgångspunkter för en bättre etablering av nyanlända flyktingar

- Stockholms län ska vara ett föredöme i mottagandet av nyanlända. Tillsammans ska vi skapa förutsättningar för nyanlända att bidra till länets framtida sociala, kulturella och ekonomiska utveckling. Ett tillvaratagande av allas förmågor och erfarenheter skapar en attraktiv region för alla.
- Vi ska ta tillvara på den kompetens som de nyanlända besitter. Genom att erbjuda specialiserad svensk-undervisning och andra relevanta insatser ska kopplingen mellan yrkes- och utbildningsbakgrund öka möjligheterna att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. Vägen ut på arbetsmarknaden är vägen in i samhället.
- Hälsöfrämjande kvalitativa insatser som möjliggör ett aktivt deltagande i samhällslivet ska erbjudas alla. Ohälsa ska inte få vara ett hinder för etableringen. Utan hälsa, ingen etablering och utan etablering, ingen hälsa.
- Genom en professionell samhällsorientering, med utrymme för dialog och reflektion, ska nyanlända få förståelse för det svenska samhället och den enskildes rättigheter och skyldigheter.
- Tydlig och målgruppsanpassad information till den enskilde nyanlände ska ges så att denne kan göra ett informerat och välgrundat val av bostadsort.
- Barnperspektivet ska genomsyra allt integrationsarbete i regionen. Barn och ungdomar har samma rätt som vuxna till en god etablering i – och introduktion till – det svenska samhället.
- Institutionella och strukturella barriärer mellan myndigheter får inte utgöra hinder för individen. Alla ska ha lika rättigheter och möjligheter!

Bakgrund

Slutrapporten sammanfattar resultaten som har presenterats i rapporterna ”Ett tryggt boende för alla”, ”Utan hälsa, ingen etablering – hälsans roll i flyktingmottagandet”, samt ”Nyanländas arbetsmarknadsetablering – tre verktyg för ökad framgång”.

Det är många variabler som påverkar möjligheten till en god etablering. För att kunna tillgodose sig de olika insatserna som erbjuds en nyanländ¹ är en bostad av stor betydelse. En skälig och stabil boendemiljö för en själv och ens familj skapar trygghet. I Sverige, som i så många andra länder, är det mer invandrartätt i våra storstadsregioner än i landet som helhet. Ett fåtal kommuner i Sverige står för merparten av mottagandet av nyanlända, vilket kan göra att dessa kommuner får svårt att erbjuda en god etablering.

Det tar åtminstone tio år innan nyanlända får levnadsvillkor som motsvarar villkoren för den övriga befolkningen i Sverige.

Stockholms län har under en längre tid haft ett ojämnt mottagande där ett fåtal kommuner stått för majoriteten av mottagandet av nyanlända, vilket medför olika förutsättningar i olika kommuner. Bostadsbrist är ett generellt problem i hela Stockholms län, men påverkar särskilt nyanlända. En del kommuner arbetar därför aktivt för att hitta sätt för att motivera och stödja nyanlända att flytta vidare till kommuner där bostadssituationen är bättre, både inom och utom länet.

En annan avgörande faktor är hälsan.² I Sverige har utrikes födda en sämre hälsa än vad personer födda i Sverige har. Utrikes födda rapporterar en högre förekomst av psykisk ohälsa och dålig självskattad hälsa samt har högre andel personer med riskfaktorer i form av daglig rökning, övervikt och brist på fysisk aktivitet.³ Ett ohälsotillstånd, eller en upplevd ohälsa, har negativa konsekvenser för hela etableringsprocessen. Det tar åtminstone tio år innan nyanlända får levnadsvillkor som motsvarar villkoren för den övriga befolkningen i Sverige.⁴ Hälsa ska därför ses som en viktig fråga och samhället ska sträva efter en jämlik hälsa för alla.

Det finns en rad olika förklaringar till varför nyanlända har svårare att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden än övriga befolkningen. Bristande kunskaper i svenska språket, eller svårigheten att validera en utländsk utbildning, är några av dessa. Oavsett anledning tar etableringen på arbetsmarknaden för nyanlända alltför lång tid, särskilt för kvinnor.

1 Med nyanlända menas i rapporten personer som omfattas av Lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Lagen gäller från och med den 1 december 2010.

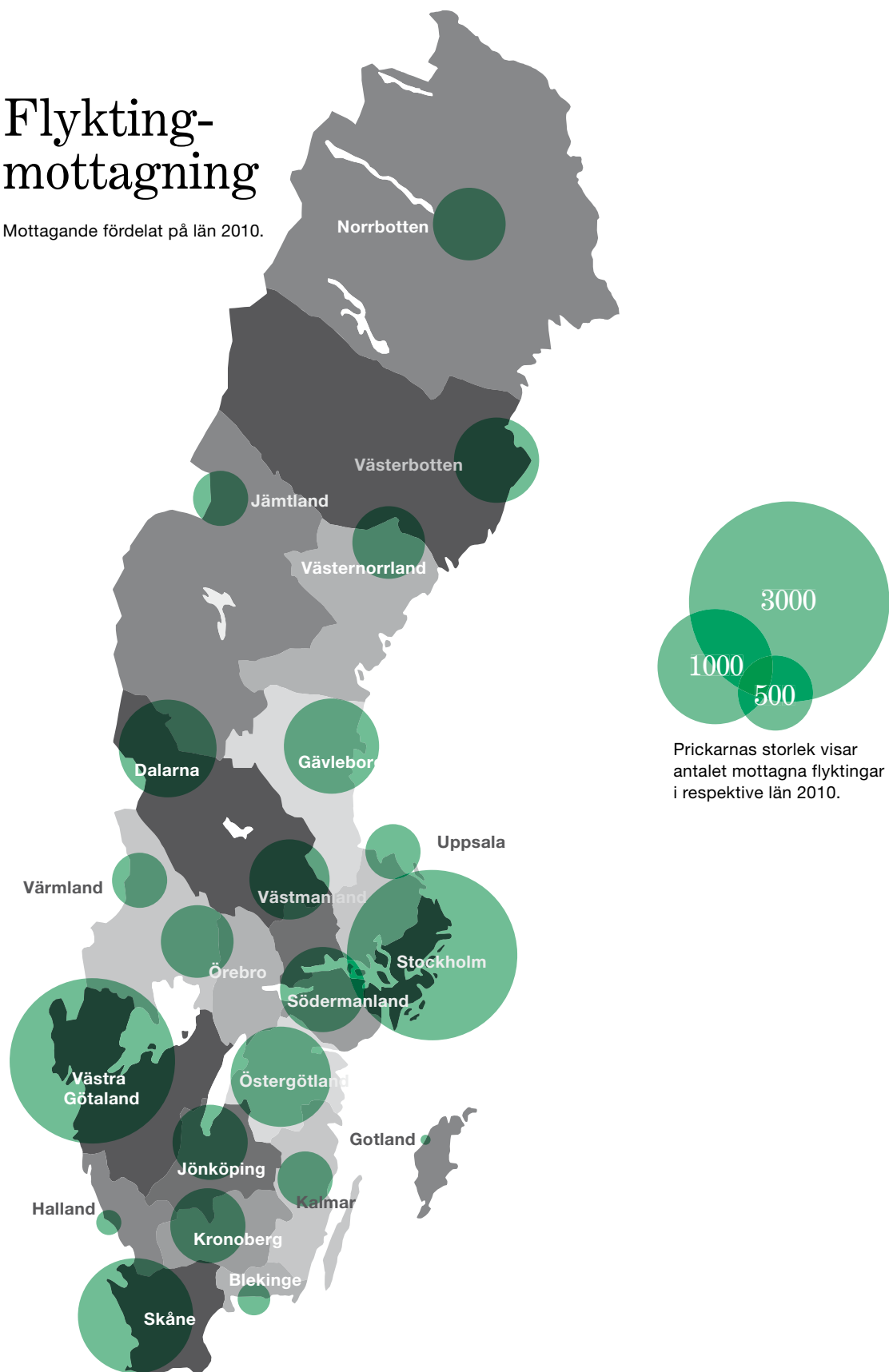
2 Enligt WHO:s definition av hälsa "Hälsa är ett tillstånd av fullkomligt fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande, inte endast frånvaro av sjukdom".

3 Folkhälsan i Stockholms län, Stockholms läns landsting 2007.

4 Socialstyrelsen - Folkhälsorapport 2009.

Flykting- mottagning

Mottagande fördelat på län 2010.

Samtidigt som företag har svårt att hitta rätt kompetens rapporterar kommuner och Arbetsförmedlingen att de nyanlända inte får jobb motsvarande deras kompetensnivå. En stor del av problematiken rörande arbete och praktik är att arbetsgivare och arbetssökande inte når varandra. Resultatet blir att företagens tillväxt försvåras, samtidigt som betydelsefull kompetens går outnyttjad.

För individen är det centralt att få känna delaktighet i samhället, såväl socialt som ekonomiskt. För att nyanlända ska kunna ta ansvar för familjens och samhällets utveckling precis som övriga invånare krävs ett tryggt boende, en god hälsa och möjligheten att försörja sig själv. Vikten av lika rättigheter och möjligheter i förhållande till alla dessa områden måste också understrykas. Diskriminering inom ett område samspelar med och påverkar även andra områden.⁵

⁵ Det blågula glashuset. Strukturell diskriminering i Sverige, SOU 2005:56.

Slutsatser

Nedan presenteras de utmaningar som har diskuterats i projektet, samt de konkreta lösningar som finns för en bättre etablering av nyanlända i Stockholms län.

Vikten av information och vägledning

För att kunna göra rationella val krävs tillgång till information. Det gäller vid såväl val av bostadsort som val av studier eller arbete. Många av de problem som har identifierats bottnar just i bristande information. Har man inte fått information om var i Sverige ens yrkeserfarenhet är efterfrågad kan man inte heller antas söka bostad där. Den som inte vet vart den ska vända sig för att få tillgång till vård får inte heller behandling, vilket i sin tur kan bli ett hinder i etableringsprocessen. Den som saknar kunskap om hur den svenska arbetsmarknaden ser ut och fungerar kan lätt få problem med inträdet på densamma. Att kunskap är makt är en viktig utgångspunkt för de lösningar som identifierats.

Ett fåtal kommuner i Sverige står för merparten av mottagandet av nyanlända, vilket gör att det kan vara en utmaning att tillhandahålla en kvalitativ introduktion. Trycket på dessa kommuner innebär ofta även utmaningar för barnomsorg, förskola och skola, något som leder till att introduktionen kan försenas för både vuxna och barn.

Information för bättre boende

En geografisk koncentration av boende med sämre villkor ökar risken för utanförskap genom så kallade negativa grannskapseffekter. Studier gjorda både i Europa och i USA antyder att geografiska koncentrationer av etniska grupper kan, i vissa situationer, vara negativa för invandrades arbetsmarknads- och inkomstkarriärer. Risken att hamna i arbetslöshet är större om många i området är utan arbete. Liknande negativa grannskapseffekter finns för andra indikatorer för utsatthet såsom valdeltagande, skolresultat och bristande hälsa.⁶ Eftersom många nyanlända vill komma ut på arbetsmarknaden så fort som möjligt är det viktigt med information om hur arbetsmarknaden ser ut i det område där man planerar att bosätta sig.

För att den nyanlände ska få tillgång till relevant och aktuell information om boendialternativen krävs att de inblandade myndigheterna samverkar.

”

För att den nyanlände ska få tillgång till relevant och aktuell information om boendialternativen krävs att de inblandade myndigheterna samverkar.

⁶ Andersson, Roger. Föreläsningen Planering för minskad bostadssegregation, 2007-11-09.

Varje kommun behöver tydliggöra vad just den kan erbjuda och kommunen behöver samverka med Arbetsförmedlingen. Det har visat sig att den som kan få ett arbete eller bättre boende i en annan kommun ofta är beredd att flytta. Att i kontakterna med den nyanlände använda så kallade ”brobyggare” som talar dennes modersmål och som själva har erfarenheten av att ha invandrat är ofta en framgångsrik metod. En bra och tydlig information och dialog med den nyanlände är en förutsättning för att han eller hon ska kunna fatta ett välgrundat beslut om en eventuell flytt till en annan kommun.

Olika individer har olika behov av information. Därför är det viktigt att informationen är utformad med hänsyn till mottagaren. Att informationen till den enskilde nyanlände förbättras är nödvändigt för att denne ska kunna välja bostadsort på ett rationellt sätt. Introduktionen i stort måste effektiviseras genom att andra insatser kopplas till valet av bostadsort. Det kan handla om svenskundervisning eller matchningsinsatser mot den lokala eller regionala arbetsmarknaden.

Information för bättre hälsa

Nyanlända behöver särskild information om hur hälso- och sjukvården i Sverige fungerar för att de ska kunna ta tillvara sina rättigheter. Risken finns annars att de inte får tillgång till rätt sjukvård, eller att väntetiden blir orimligt lång och att ohälsan därmed förvärras med komplikationer som följd.

”

Särskilt angeläget är att stärka nyanlända kvinnors ställning genom ett aktivt hälsofrämjande arbete.

Ett sätt att möta behovet av information är genom hälsokommunikatörer, något som länge funnits i Skåne-regionen och som numera även finns i Stockholms län (som ett resultat av projektet *Hälsokommunikatörer i Stockholms län*). Hälsokommunikatörerna kan tjäna som en länk till den svenska hälso- och sjukvården och

till det svenska samhället i stort. Den obligatoriska samhällsorienteringen som kommunerna ska tillhandahålla är också en användbar plattform för att nå ut med hälsoinformation till målgruppen.

Särskilt angeläget är att stärka nyanlända kvinnors ställning genom ett aktivt hälsofrämjande arbete. Överhuvudtaget måste kvinnor få ett tydligare inflytande över etableringsprocessen. En förutsättning för detta är att information också ges direkt till kvinnorna. Det finns goda erfarenheter av riktade insatser där kvinnor som kommit som anhöriginvandrare fått information på sitt modersmål redan innan de kommit till Sverige.⁷

⁷ Broschyren ”Välkommen” delas ut på ambassaden i Damaskus till kvinnor från Syrien och Libanon som söker uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning.

Information för bättre etablering på arbetsmarknaden

Även när det gäller etablering på arbetsmarknaden är information viktig. Det gäller bland annat vilka karriärmöjligheter som finns i Sverige. Bland både handläggare och nyanlända finns en efterfrågan på insatser såsom vägledning och mentorskap. Att kunna se sina möjligheter och få chansen att själv navigera mot självförsörjning främjar delaktighet och en känsla av sammanhang. Positiva erfarenheter av just vägledning rapporteras från Arbetsförmedlingens projekt *Utrikesfödda kvinnor i utanförskap*⁸. I detta projekt har kvinnorna fått ökad kännedom om vilka arbetsuppgifter som ingår i olika yrken och om den svenska arbetsmarknaden i stort.

Ett antal villkor har identifierats som måste vara uppfyllda för att vägledningen ska fungera effektivt. Kommunikationen mellan myndighet och individ måste ske i form av dialog. Individen måste få kunskap om de olika möjligheter som finns för etablering på arbetsmarknaden (studier, yrkesutbildningar och andra åtgärder). Det behövs ett processtänkande, snarare än punktinsatser.

De myndigheter som är involverade i etableringsarbetet saknar ofta en effektiv kanal till näringslivet för att kunna marknadsföra de nyanländas kompetens. Från företagets sida saknar man ofta kunskap om den kompetenspool som de nyanlända utgör. Bristerna i samverkan mellan kommun, arbetsförmedling och företag, leder ofta till resursslöseri för såväl samhället som den enskilde.

Erfarenheten från de kartlagda projekten med arbetsmarknadsinriktning säger att den långsiktiga arbetsmarknadsetableringen ökar om man skyndar långsamt och detta har visat sig vara särskilt värdefullt för dem som har en begränsad yrkes- och utbildningserfarenhet. Det är viktigt att inse att vägledning är en långsiktig process. Flera aktörer arbetar för att förstärka olika typer av vägledningsinsatser. Arbetsförmedlingen har tagit fram styrdokumentet "Vägledning på 2010-talet", Rotary-klubbar och fackförbund som Jusek har utvecklat mentorskapsprogram. Den nya etableringslotsen är tänkt att verka som en länk till arbetsmarknaden och arbetslivet och har som uppdrag att stödja den nyanlände med jobbsökaraktiviteter, i sociala frågor och ge råd när det gäller studie- och yrkesval.

Slutsatsen är att nuvarande mottagningssystem inte räcker till för att matcha tillgången och efterfrågan på kompetens. Här har utvecklingsarbetet som bedrivits av bland andra projekten *Matchning Södertörn*, *Etablering Stockholm* och *Språkstöd för nyanlända* visat på potentiellt framgångsrika arbetssätt, till exempel genom att ha ett tydligt näringslivsperspektiv i praktikerbetet, eller genom särskilda konsulenter som följer upp anställningar.

⁸ Utrikesfödda kvinnor i utanförskap, Arbetsförmedlingens återrapportering 2011.

Validering och kvalitetssäkring av kunskaper som inte har sitt ursprung i den formella utbildningssektorn är en särskild utmaning. Många arbetsgivare har inte resurser eller kompetens för att på egen hand avgöra vilken kunskap som arbetssökande har bara genom att titta på diplom och intyg. Många nyanlända har skaffat sin kunskap på andra sätt än genom det formella utbildningssystemet. Det är därför angeläget att finna vägar att bedöma kvaliteten i de icke-formella utbildningarna. För detta finns det olika modeller. Stockholms stad och Arbetsförmedlingen arbetar till exempel genom *Etablering Stockholm* gemensamt för att skapa en sammanhållen och kvalitetssäkrad metod för validering av kompetens.

Några slutsatser är som följer:

Nyckeln till en framgångsrik kunskapsöverföring mellan myndigheter och individer är dialog.

Individens fria val främjar engagemang och framgång i arbetssökandet.

Vägledningen ska starta tidigt och inte avbrytas direkt vid anställning.

Validering och kvalitetssäkring av icke-formella utbildningar måste utvecklas.

Stöd till individen

Syftet med kunskapsgivande och stödjande arbete ska vara att stimulera till eget ansvar. Samhällets insatser ska underlätta introduktionen av nyanlända, med god individuell självständighet, hälsa och livskvalitet. Många nyanlända, både vuxna och barn, befinner sig i en utsatt position och behöver särskilt stöd. Att känna delaktighet i mötet med det nya samhället är av största vikt. Det finns ett klart samband mellan den egna hälsan och delaktigheten i samhället. Inflytande över den egna livssituationen har framkommit som en viktig del i det hälsofrämjande arbetet med nyanlända, vilket också ökar möjligheten till en bättre etablering.

När det gäller stöd till vuxna har utvecklingsarbetet främst lyft fram vikten av att arbeta på modersmålet, både när det gäller kommunernas insatser i samhällsorientering, som i stödet till individen genom exempelvis hälsokommunikatörer.

Flera utvecklingsprojekt såsom *Barn i Väntan* och *Barn i Start* har fokuserat på att stödja barn och ungdomar. Forskning har visat att insatser i mottagandet kan vara viktigare för hälsan på sikt än tidigare upplevelser i samband med migrationen. Samverkan mellan förskola, skola och föräldrar, eller annan vårdnadshavare, kring barnens introduktion stärker föräldrar/vårdnadshavare i deras föräldrar/vårdnadshavarroll.⁹

⁹ Mellan det förlutna och framtiden, Asylsökande barns välfärd, hälsa och välbefinnande, Centrum för Europaforskning 2010.

Även stöd till, och bra boende för, ensamkommande barn och ungdomar är en stor fråga för länet. Det är viktigt att barnen snabbt får en struktur på vardagen, får kontakt med vuxna som kan ge en känsla av trygghet och tillit, samt får tillgång till hälso- och sjukvård.

Mycket av arbetet med att hjälpa nyanlända ut på arbetsmarknaden har gått ut på att matcha rätt arbetstagare mot rätt arbetsgivare, till exempel i projekt som *Matchning Södertörn*, *Matchning Gävleborg* och Stockholms stads verksamhet *Jobbtorg*. Resultaten har dock inte blivit de förväntade bland annat på grund av lågkonjunktur och för att fler än beräknat stått långt från arbetsmarknaden. Därför har stödet till individen i en tidigare fas av etableringsprocessen blivit viktigare. Här finns exempel på projekt såsom *MIRA!* och Arbetsförmedlingens projekt *Directa*. Målet har dock varit detsamma för alla projekt – att öka sysselsättningsgraden bland nyanlända.

”

Att känna delaktighet i mötet med det nya samhället är av största vikt.

Ett annat stöd till individen i etableringsprocessen är mentorskapet, som till exempel *Mentorprojektet Norrtälje Rotary* har arbetat med. Det är en form av vägledning och ett led i skapandet av sociala nätverk som blir mer och mer avgörande vid jobbsökande. Många av de insatser som beskrivs här syftar just till att skapa de sociala nätverk som nyanlända ofta saknar. Här kan också etableringslotsen komma att utgöra en viktig länk mellan den nyanlända och det svenska samhället, med sitt uppdrag att ge råd och stöd vid studie- och yrkesval samt sociala frågor, kontakter med arbetsgivare, coaching och matchning.

Några slutsatser är som följer:

- Stöd till individen ges med fördel på modersmålet.
- Delaktighet ökar möjligheten till en snabb och långvarig etablering.
- Det är viktigt att integrera hälsofrämjande insatser i arbetet med nyanlända.
- Sociala nätverk är viktiga för en etablering på arbetsmarknaden.

Strukturella hinder

Insatserna för nyanlända är ofta utformade med utgångspunkt från svenska institutioners struktur, snarare än individernas behov. För att möta kunskapsluckor, systemfel eller fördomar har allt fler myndigheter insett vikten av kompetensutveckling av sin personal. De personer som möter nyanlända behöver utbildning kring bemötande och migrationsspecifika frågor. Det är också viktigt att beslutsfattare utvecklar sin förmåga att bedöma eventuella hälsokonsekvenser av olika insatser.

I etableringsfasen finns det många aktörer med ansvar för olika delar som berör individens liv: skolan ansvarar för SFI och samhällsorientering, socialtjänsten för kompletterande försörjningsstöd, Arbetsförmedlingen för etableringsplanen och arbetsförberedande insatser, Försäkringskassan för

”

Det är också viktigt att beslutsfattare utvecklar sin förmåga att bedöma eventuella hälsokonsekvenser av olika insatser.

utbetalning av etableringsersättning och lotsen ska stödja den nyanlände i arbetsrelaterade och sociala frågor. En utmaning är därför att i möjligaste mån hålla ihop etableringen som en helhet. Dessutom måste personal vid de olika myndigheterna göras medvetna om den samlade effekt som dessa insatser har.

Ett annat strukturellt hinder för etableringen är skillnader mellan olika bostadsområden. Ett socialt, kulturellt och ekonomiskt hållbart samhälle förutsätter att människor har rimligt likartade livschanser, oberoende var i regionen de bor. Samhällsplaneringen borde i högre

grad bidra till att motverka de negativa effekterna av boendesegregationen i länet. Nyproduktion av bostäder borde i högre grad kunna användas som ett verktyg för integration och social utjämning.

Tröskeln till den ordinarie bostadsmarknaden är hög i länet och nyanlända har fått svårare att etablera sig och hålla sig kvar på bostadsmarknaden.¹⁰ De nyanländas ekonomiska resurser och möjligheter att få det boende de själva önskar påverkas ofta av hur olika institutionella aktörer som banker, bostadsföretag och kommuner agerar. Fastighetsägarna och kreditgivarna har vissa krav på dem som vill köpa eller hyra en bostad, krav som i grunden handlar om en riskbedömning. Ett vanligt krav är att den sökande ska lämna boendereferenser och personer som nyligen har kommit till Sverige har givetvis inga sådana referenser.

I Boverkets rapport *Hur fördelar fastighetsägare lägenheter?*¹¹ diskuteras fastighetsägarnas fördelningsprinciper. Rapporten konstaterar bland annat att krav på kötid innebär att nyanlända initialt kan ha svårt att få tag på en bostad. Bristande svenskkunskaper är en annan faktor som tas upp som ett hinder när reglerna kräver att den sökande är aktiv. Sammantaget visar allt detta på hur viktigt det är att samhällets olika aktörer medvetet agerar för att främja de nyanländas boendesituation och framförallt ser till så att ingen diskriminering sker.¹²

Det finns en tydlig tendens mot delregionalisering och regionalisering av projekten i länet. Regional samverkan, vare sig det gäller SFX-utbildningar (svenska för yrkesutbildade i Stockholms län), informationsplattformar eller praktikanskaffning ger ett större underlag av individer, vilket

¹⁰ Mellan uppehållstillstånd och bostad – en kartläggning av nyanlända flyktingars bostadssituation, Boverket 2009.

¹¹ Hur fördelar fastighetsägare lägenheter? Boverket, 2009

¹² Diskriminering på den svenska bostadsmarknaden. En rapport från EtnOs särskilda arbete under åren 2006-2008 kring diskriminering på bostadsmarknaden.

skapar förutsättningar för ökad specialisering och därmed möjligheter att differentierat möta olika behov. Samma sak gäller om man ser hela länet som ett arbetsmarknadsområde. Uppföljningen av OECD Territorial Reviews Stockholm¹³ pekar också på att det krävs ett regionalt grepp i arbetet med att förbättra förutsättningarna för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden.

En viktig faktor för ett framgångsrikt mottagande av ensamkommande barn och ungdomar är att berörda aktörer i länet samarbetar för att få en ökad kvalitet i de olika delarna av mottagandet, exempelvis boende, hälsa och skolgång. Genom projektet *Ensamkommande barn i Stockholms län – samordning av kommunstöd och kommunsamarbete* skapas ett viktigt samarbete mellan alla kommuner i länet. Ett operativt stöd ska också bidra till att kommunerna kan genomföra sina åtaganden med bibehållen kvalitet och barnets bästa i fokus.

Några slutsatser är som följer:

Etableringen måste i möjligaste mån hållas ihop som en helhet.

Bland offentliga tjänstemän som möter nyanlända behövs en ökad kompetens kring hälsans påverkan på etableringen.

De nyanländas boendesituation måste aktivt främjas, då en bostad som passar ens behov kan vara avgörande för att livet ska fungera väl.

Regionalisering möjliggör specialisering av insatser.

¹³ Stockholmsregionen i utveckling, OECD Territorial Reviews Stockholm 2010.

Tema Boende

I arbetet med boendetemat har tre fokusområden kopplat till boende för nyanlända i Stockholms län lyfts fram; boendesegregationen, behovet av adekvat boende och behovsanpassat boende för ensamkommande barn. Vi har inom detta område identifierat ett antal utmaningar och förslag på lösningar.

Fokusområdet boendesegregation skiljer sig från andra fokusområden som lyfts fram. Boendesegregationen handlar om att olika befolkningsgrupper bor fysiskt åtskilda från varandra. Dessa grupper kan definieras på olika sätt, men det är främst socioekonomiska, demografiska och etniska skillnader som åsyftas. Det är främst den etniska segregationen som väcker debatt och det är också den som vi intresserar oss för här. Under de fokusseminarier och temakonferenser som anordnats kring boendetemat har boendesegregationen lyfts fram. Då segregationsproblematiken är ett komplext område har det varit svårt att hitta konkreta lösningar. Därför redovisas delar av de problem som diskuterats och försök till lösningar som ändå prövats. Uppenbart är diskussionen mer komplex och det finns ett behov av vidare utvecklingsarbete inom området.

Identifierade utmaningar

Få bostadsalternativ

I vissa bostadsområden uppstår en negativ spiral – så kallade negativa grannskapseffekter – som försämrar människors möjligheter att påverka sina liv. Eftersom många har svårt att få arbete har dessa familjer följaktligen ofta lägre inkomst. Det blir då vanligt att man tvingas bo trångt, ofta i bostäder som har ett påtagligt renoveringsbehov. Den absolut vanligaste boendeformen för nyanlända är hyresrätt, även om detta inte alltid innebär att personen har ett förstahandskontrakt. Många gånger bor man i andra hand eller som inneboende. Andelen hyresrätter i Stockholms län minskar, både till följd av att många hyresrätter ombildats till bostadsrätter och för att det byggs fler bostadsrätter än hyresrätter, vilket påverkar nyanländas möjlighet att få och byta bostad.

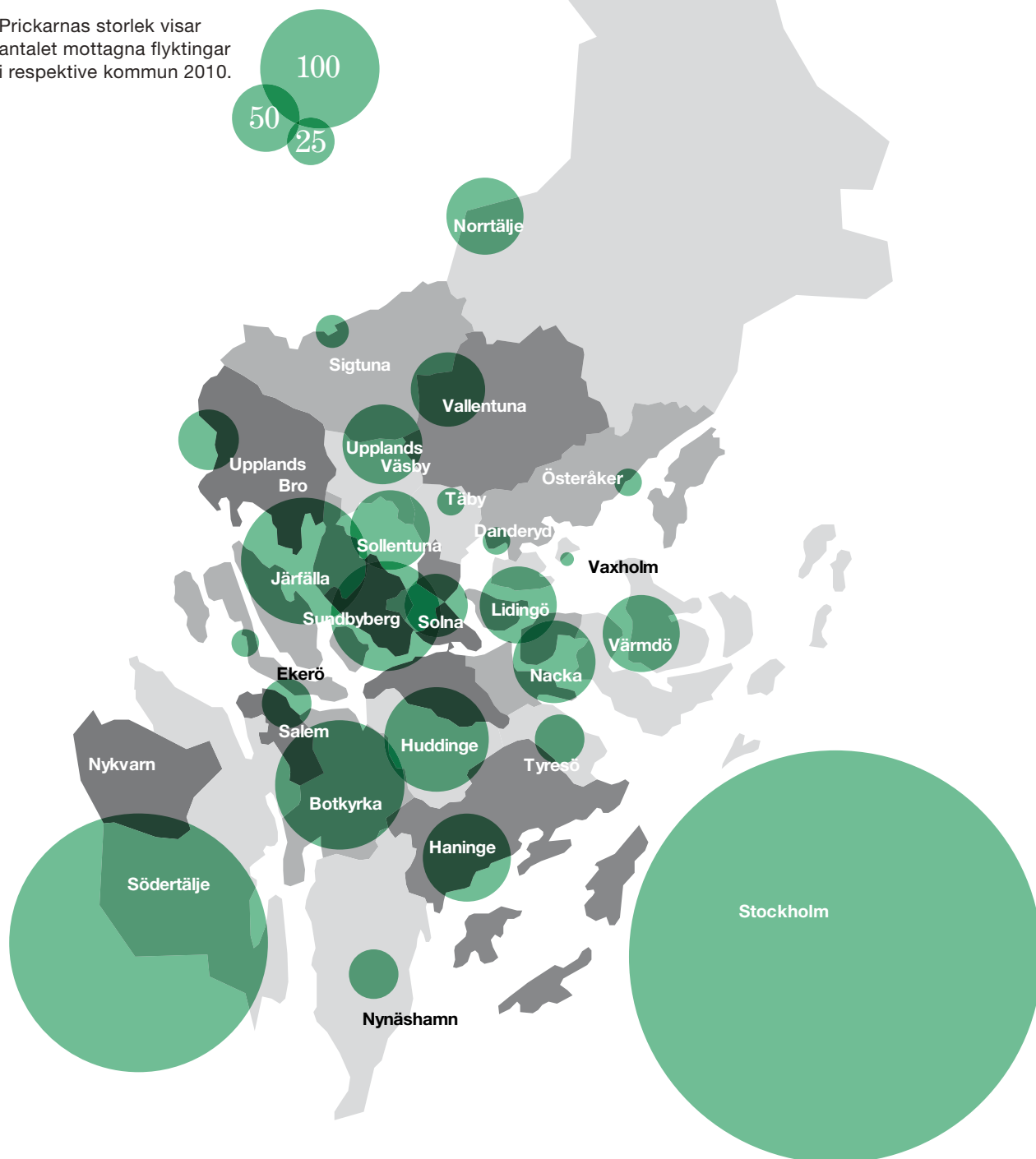
Att kunna välja sitt boende

Det finns många variabler som påverkar var nyanlända väljer att bosätta sig när de kommer till Sverige. Bristen på information om vilka boendalternativ som finns och vilka konsekvenser valet av boende för med sig kan resultera i att man helt enkelt bosätter sig där ”alla andra” bor, det vill säga hos vänner eller släktingar. Detta leder till att en stor andel nyanlända väljer att bosätta sig i ett fåtal kommuner (Stockholm, Södertälje, Huddinge och Botkyrka).

Flyktingmottagning

Mottagande fördelat på kommun 2010.

Prickarnas storlek visar antalet mottagna flyktingar i respektive kommun 2010.

Då trångboddhet är ett problem finns det en utmaning i att hitta boenden med adekvat storlek framförallt för större barnfamiljer. En tredjedel av kommunerna i Stockholms län anger att det råder brist på stora bostäder.¹⁴ Sett ur ett barnperspektiv är det särskilt angeläget att det finns utrymme för barnen att läsa läxor och att boendemiljön känns trygg. Det är många som vittnar om att det finns barn som inte vill gå hem från skolan, barn som inte kan ta hem vänner och om barn som inte har ett egentligt hem att gå till.¹⁵

Platsbrist för ensamkommande barn

Många ensamkommande barn har sökt och kommer under de närmaste åren att söka asyl i Stockholms län. En följd av detta är att många barn måste

”

Olika barn har olika behov och därför måste det också finnas olika typer av boendelösningar.

stanna i ankomstboenden, i väntan på placering i en kommun som har överenskommelse om mottagande av ensamkommande barn. Utifrån ett barnperspektiv är det av största vikt att tiden i transitboende blir så kort som möjligt och att barnet får ett boende som är anpassat efter de behov han eller hon har. Olika barn har olika behov och därför måste det också finnas olika typer av boendelösningar. Arbetet med att få barnen i eget boende i takt med att de inte längre behöver insatser från socialtjänsten kommer också att vara en av de svåraste utmaningarna framöver.

Konkreta lösningar

Utvecklad samhällsplanering

Att bryta de negativa konsekvenserna av segregationen är en utmaning för alla aktörer i länet. Därför är det positivt att det i *Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUF 2010*¹⁶, finns tydliga strategier och mål för att ”stärka sammanhållningen och frigöra livschanser”. Samhällsplaneringen borde i högre grad bidra till att motverka boendesegregationen i länet. Hittills har nyproduktionen i länet inte lyckats tackla segregationen utan snarare förstärkt den. Vid upprustningar av bostadsområden är det viktigt att de boende ges möjlighet att påverka lägenheternas renovering och upprustningen av området. Det behövs även mer forskning om varför segregationen inte har minskat, utan tvärtom ökat, trots allt vi vet om dess orsaker och konsekvenser.

¹⁴ Bostadsmarknadsenkäten Stockholms län 2011, Länsstyrelsen i Stockholms län 2011:13

¹⁵ Mellan uppehållstillstånd och bostad – En kartläggning av nyanlända flyktingars bostadssituation, Boverket, 2009.

¹⁶ Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen - RUF 2010, Regionplanekontoret 2010.

Adekvat information om vidareflytt

Det finns en uttalad vilja hos flera kommuner i Stockholms län att ta emot nyanlända. Samtidigt är många nyanlända villiga att flytta till andra delar av landet om det innebär att de kan få arbete. Ett antal projekt såsom *Matchning Gävleborg*, *Vägar till hela Sverige*, *Samverk Nordost* och *BOSAM* har arbetat med riktade informationsinsatser för att underlätta vidareflytt. Arbetet med vidareflyttning är i dagsläget det snabbaste sättet att öka rörligheten mellan kommunerna inom och utom länet. Fler nyanlända får ett värdigt boende, bättre möjligheter att lära sig svenska och därmed en effektivare introduktion. En bra och tydlig information och dialog med den nyanlände är en förutsättning för att individen ska kunna göra ett välgrundat beslut om en eventuell flytt till en annan kommun. Välplanerade individuella studiebesök där den nyanlände får möta representanter från kommunen och Arbetsförmedlingen är mera motiverat än besök av mer generell karaktär i större grupper. Slutligen är det oerhört viktigt att göra en bra kartläggning av både individen och den mottagande kommunen i ett tidigt skede, eftersom det då blir tydligt vad som eventuellt behöver kompletteras hos individen men också i kommunen.

Se kartor sid 22 och 23.

Bättre kvalitet i mottagandet av ensamkommande barn

En analys baserad på den kunskap vi har idag visar att det finns stora möjligheter att utveckla och förbättra kommunernas ansvar när det gäller boende för ensamkommande barn. Regionalisering och samarbete över kommungränserna tycks vara en bra lösning för att säkerställa att barnens behov, snarare än kommunens kapacitet, avgör boendeform. Gemensamt kan de berörda aktörerna öka antal asyl- och PUT-platser¹⁷ efter kommande behov och utveckla bra boenden med hög kvalitet för varje barn.

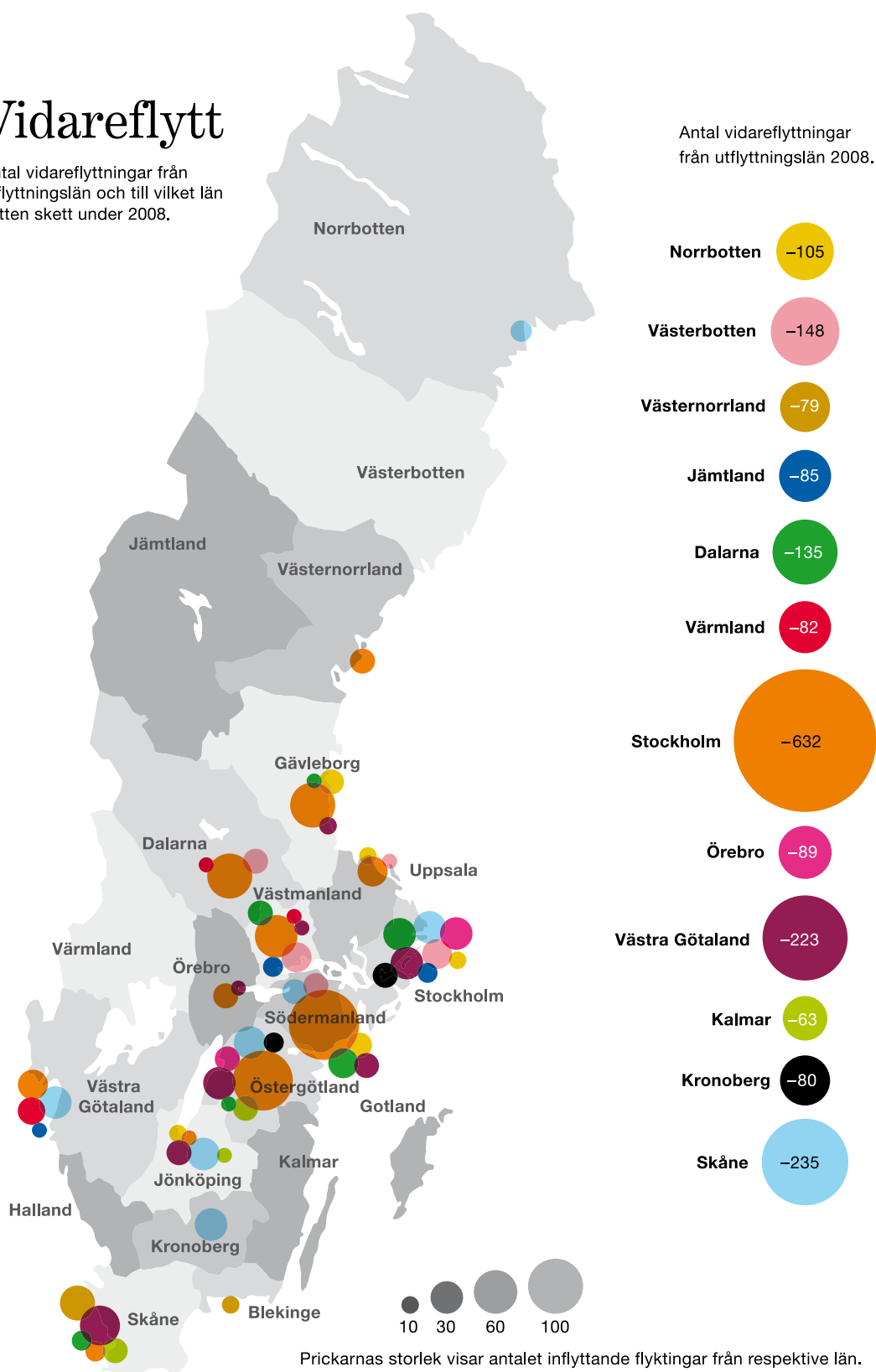

Regionalisering och samarbete över kommungränserna tycks vara en bra lösning för att säkerställa att barnens behov, snarare än kommunens kapacitet, avgör boendeform.

¹⁷ PUT, permanent uppehållstillstånd.

Vidareflytt

Antal vidareflyttningar från utflyttningslän och till vilket län flytten skett under 2008.

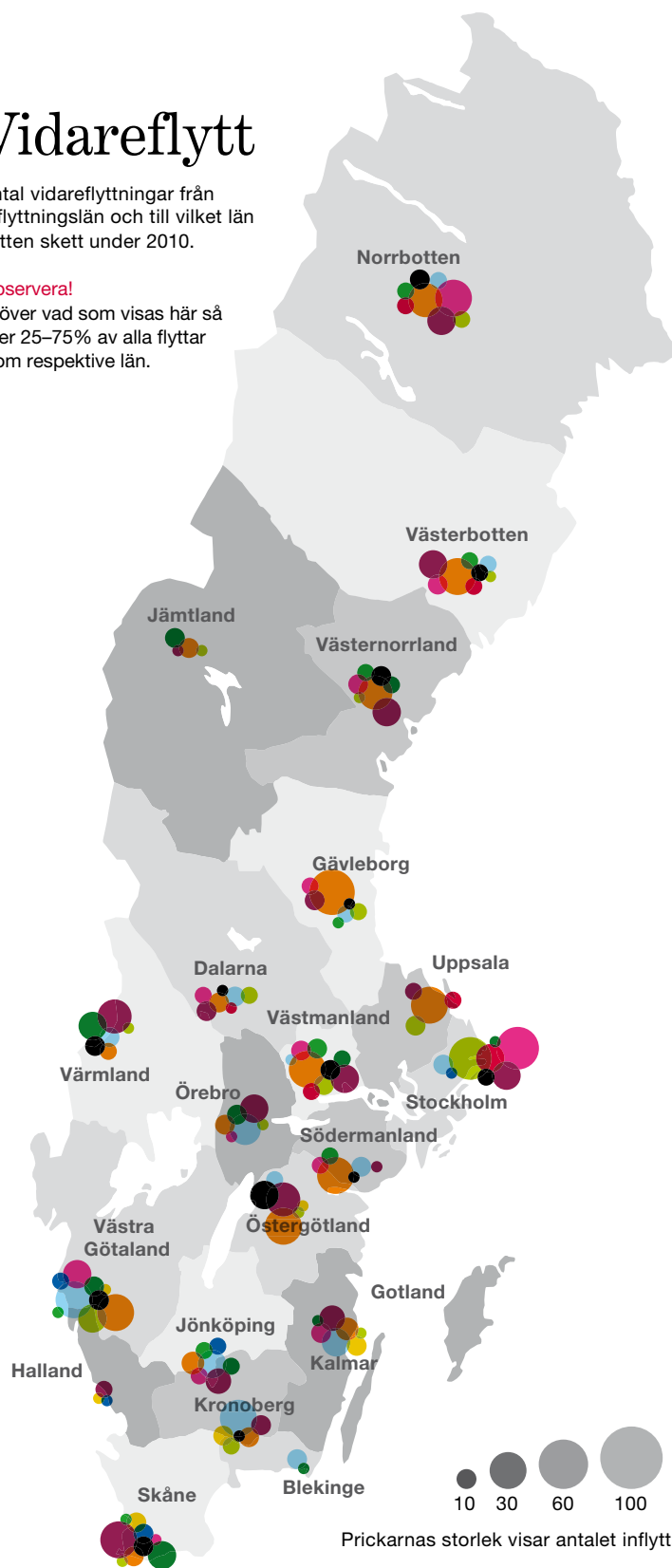

Vidareflytt

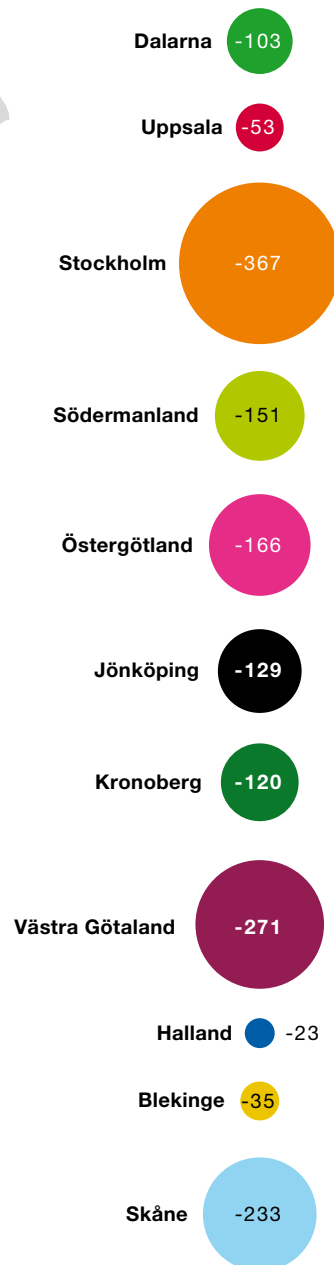
Antal vidareflyttningar från utflyttningslän och till vilket län flytten skett under 2010.

Observera!

Utöver vad som visas här så sker 25–75% av alla flyttar inom respektive län.

Antal vidareflyttningar från utflyttningslän 2010.

Prickarnas storlek visar antalet inflyttande flyktingar från respektive län.

Tema Hälsa

Arbetet kring hälsotemat har framförallt identifierat tre utmaningar och strategiska lösningar för dessa. Utmaningarna är etableringens påverkan på hälsan, brist på stöd, samt avsaknad av en helhetssyn hos personal som möter de nyanlända. Lösningarna är hälsofrämjande insatser, kunskap och stöd, samt kompetensutveckling av myndigheternas personal.

Identifierade utmaningar

Etableringens påverkan på hälsan

Det är inte enbart migrationen, utan även tiden därefter som kan vara en riskfaktor för ohälsa. Krav på prestationer som individen inte kan leva upp till och insatser som fokuserar på strukturella behov snarare än på individens förmåga hör till dessa. Utformningen av etableringen, där individen lämnas få möjligheter att påverka sin situation, kan i sig vara en riskfaktor för ohälsa.

Bristen på stöd

Nyanlända saknar av naturliga skäl mycket av den kunskap som den som levt länge i Sverige besitter. De nyanlända behöver därför information om hur hälso- och sjukvården i Sverige fungerar för att bättre kunna orientera sig i vårdkedjan. De förändrade rollerna inom familjen och i det sociala livet påverkar också hälsan och kan vara avgörande för hälsoutvecklingen. En av de viktigaste utvecklingarna de senaste åren har därför varit att möta nyanländas behov av kunskap och stöd, för att därigenom göra det möjligt för dem att bättre kunna delta i och förstå det nya samhället.

Avsaknad av en helhetssyn hos personal som möter nyanlända

Hälsa är ett komplext område. Det finns många påfrestningar som en individ utsätts för under sin första tid i Sverige. Det kan vara en otillfredsställande boendesituation, en ansträngd ekonomi eller oro för frånvarande familjemedlemmar. Alla aktörer som arbetar med etablering av nyanlända borde ha en holistisk syn på etableringen. Utmaningen är att i möjligaste mån hålla ihop etableringen som en helhet. Personal vid de myndigheter som möter nyanlända måste göras medvetna om den samlade hälsopåverkan av insatserna. Deras kompetens kring hälsofrågor i stort och vad som främjar en positiv hälsoutveckling måste därför öka.

Konkreta lösningar

Hälsofrämjande insatser

Att integrera hälsoinsatser inom SFI-undervisningen har visat sig vara lyckosamt för att främja hälsan, men också för att främja delaktighet och inflytande. När kvinnornas roll stärks genom ett aktivt hälsofrämjande arbete ger det dem också möjlighet till snabbare egenförsörjning. Självständigheten ökar och genom ett stärkt sammanhang och ökad delaktighet blir också hälsan bättre. Vardagsrelaterad samhällsorientering och dialoggrupper kan spela en viktig roll som inte kan ersättas av den ordinarie samhällsorienteringen. Andra lösningar som identifierats för att främja en hälsosam livsstil är förebyggande åtgärder såsom kostcirklar, främjandet av deltagande i sociala nätverk eller fysisk aktivitet inom idrottsrörelserna.

Kunskap och stöd

Syftet med kunskapsgivande och stödjande arbete bör vara att stimulera till eget ansvar, god individuell självständighet och hälsa genom att ge individen verktyg och stärkt inflytande. Allt fler landsting har börjat lägga om sitt arbete genom att använda hälsokommunikatörer och stödsamtal.

Utvärderingar av hälsokommunikatörernas verksamhet har visat att förståelsen för hälsofrågor ökar genom kontinuerliga informationsinsatser och långsiktiga, förebyggande åtgärder. Mycket utvecklingsarbete har också genomförts för att bättre stödja barnen. Det arbetet sker ofta tillsammans med föräldrarna för att även stärka dem i deras föräldraroll. Samverkan mellan förskola, skola och föräldrar/annan vårdnadshavare kring barnens introduktion är viktig för att stärka både barn och föräldrar.

”

Syftet med kunskapsgivande och stödjande arbete bör vara att stimulera till eget ansvar, god individuell självständighet och hälsa genom att ge individen verktyg och stärkt inflytande.

Kompetensutveckling av personal

Den personal som möter nyanlända i sitt arbete bör ha en tydlig kompetensutvecklingsplan som möjliggör en insikt av en helhetsbild kring alla insatser och verksamheter som möter den nyanlände. Även här krävs det ett öppet samtal mellan myndigheter och möjligen även gemensamma utbildningstillfällen för att minska avståndet myndigheterna emellan, samt för att öka förståelsen för varandras uppdrag. En regional samverkan mellan länets kommuner bidrar till att utveckla ett fungerande erfarenhetsutbyte mellan kommunerna. Detta gäller till exempel för utbildningar och kompetensutveckling av personalgrupper i arbetet med barnkonsekvensanalyser.

Tema Arbete

I arbetet med temat arbete har tre utmaningar identifierats samt förslag på lösningar av dessa. Utmaningarna är bristande arbetsmarknadsvägledning, bristande möjligheter för validering av studier och yrkeskunskap samt bristande svenskkunskaper. Lösningarna är vägledning och mentorskap, validering och kvalitetssäkring, samt specialiserad svenskutbildning.

Identifierade utmaningar

Bristande arbetsmarknadsvägledning

Individens snabba inträde på arbetsmarknaden har prioriterats under senare år, vilket avspeglats på prioriteringen av matchningsinsatser. Matchningen har varit en fråga om envägskommunikation från myndighet till individ snarare än genom dialog. Resultatet har varit att många som fått ett arbete återvänt till introduktionsenheten, eller Arbetsförmedlingen, efter en tid då arbetet inte, av olika anledningar, passat individens förutsättningar. En anledning till detta kan vara myndigheternas bristande kartläggning av den arbetssökandes yrkes- och utbildningsbakgrund samt bristande vägledning. Detta kan leda till att den nyanlände hamnar på fel arbetsplats, eller får fel arbetsuppgifter.

Bristande möjligheter för validering av studier och yrkeskunskaper

Många arbetsgivare har inte resurser eller kompetens att på egen hand validera utländska utbildningar. Här har därför Högskoleverket och Arbetsförmedlingen ett stort ansvar. Valideringen av yrkeskunskaper och utbildningar måste vara snabb för att individerna inte ska hamna på fel plats i det svenska utbildningssystemet eller med fel arbetsuppgifter. Idag kan det ta lång tid att få sina betyg validerade. All kompetens är dock inte dokumenterad, alternativt är den dokumentation som krävs för validering inte tillgänglig. Validering och kvalitetssäkring av kunskaper som inte har sitt ursprung i den formella utbildningssektorn är en stor brist i det svenska mottagningssystemet.

Bristande svenskkunskaper

När bristande svenskkunskaper uppges som hinder för anställning eller praktik bygger det oftast på att individen saknar svenskkunskaper inom ett visst yrkesområde eller att säkerhetskrav kräver en högre språklig nivå. Dagens arbetsmarknad bygger till stor del på tjänster, vilket betyder kundkontakt, och det ställer höga krav på kunskaper i svenska. I dagsläget är detta något som den reguljära SFI-undervisningen inte når upp till.

Konkreta lösningar

Vägledning och mentorskap

Bra vägledningsinsatser har visat sig öka möjligheten för en effektiv och varaktig arbetsmarknadsetablering. Vägledningen ska ses som en process och inte som envägsinformation om yrken och studier. Vägledning ska starta tidigt och främja dialog och delaktighet för att leda till större engagemang och ett ökat förtroende för de insatser som erbjuds. Den nyanländes yrkes- och utbildningsbakgrund måste kunna valideras genom praktik, yrkesprov, lärlingsarbete eller andra insatser. Vägledningen bör inte avslutas i och med att en person får ett arbete, utan fortgå ytterligare en tid efter anställningen. På så sätt kan det undvikas att individen fastnar i ett arbete som var tänkt som ett steg mot ett mer långsiktigt mål. Då nyanlända ofta saknar nätverk kan vägledning genom mentorskap vara en viktig del i skapandet av ett socialt nätverk.

”

Vägledningen ska ses som en process och inte som envägsinformation om yrken och studier.

Validering och kvalitetssäkring

Arbetet med att validera utländska utbildningar måste gå mycket fortare än det gör idag, även då det av olika anledningar saknas diplom och intyg. Detta gäller även för dem som inte har en formell utbildning. Det finns idag olika sätt för att kvalitetssäkra yrkeskompetens och utbildningar som också ger erkännande för varje individs lärande. Kravet är dock att det finns ett förtroende för, och erkännande av, metodens legitimitet. Metoderna innebär alltså en möjlighet att validera färdigheter ackumulerade utanför det reguljära utbildningssystemet. Att utveckla arbetsmarknadsåtgärder i nära samarbete med arbetsgivare säkerställer kvalitet och ger utbildningen ett utformande utefter arbetsgivarens kravspecifikation och kvalitetskriterierna blir tydliga för externa aktörer. Detta stärker individens egenmakt eftersom personen får ett erkännande för sin kunskap.

Specialiserad svenskutbildning

Att behärska det svenska språket är viktigt för att kunna få en anställning. Att ge individen en svenskutbildning kopplad till dennes yrkesutbildning ger inte bara ökad motivation, utan även kontakter med potentiella arbetsgivare. Genom utbildningar som är utformade tillsammans med branscher, eller genom en mentor inom samma yrkeskategori, skapas nätverk för etablering på arbetsmarknaden.

Arbetsätt

Det arbetsätt som använts har utvecklats av såväl Tema Nyanländas projektgrupp som av dess styrgrupp och det har utgått från ett grundantagande om att mycket av den kunskap som behövs för ett effektivare flyktingmottagande redan finns hos aktörerna. Det som saknas är en samlad bild, en tydlig analys och spridning av såväl problemdefinitioner som förslag till lösningar. Genom att utgå från pågående och tidigare utvecklingsprojekt har Tema Nyanlända identifierat problembilder som kan sägas vara generella för ett visst tema.

En lång rad projekt har analyserats och sammanfattats för att hitta kärnfrågorna och problemlösningarna. Dessutom har Tema Nyanlända genom att utnyttja kunskapen hos dem som arbetar med utvecklingsprojekt och/eller mottagande av nyanlända kunnat skapa en tydlig bild över vilka insatser som uppfattas som effektiva. Till detta har nätverksträffar och enskilda träffar med projektledare varit ovärderliga. Dock ger inte arbetsättet samma evidens som mer kontrollerade undersökningar inom forskningen kan ge. Arbetsättet kan inte heller bekräfta giltigheten för en viss insats, men det har heller aldrig varit syftet. Istället har det handlat om att samla och förstå den erfarenhet som finns av mottagandet av nyanlända för att därigenom nå ett effektivare mottagande och som tydligt huvudmål – större möjligheter för nyanlända att snabbt finna arbete och egen försörjning i Sverige med de positiva följder för livet i stort som detta innebär.

Tematisering

Tema Nyanländas fokus har varit tre problemområden: boende, hälsa och arbete. Dessa områden har valts för att de ständigt varit närvarande i diskussioner under genomförda aktiviteter. Det är också Tema Nyanländas bedömning att förändringar inom dessa temaområden kan bidra till ett förbättrat flyktingmottagande. Syftet med tematiseringen har varit att få genomslag för spridnings- och påverkansinsatser genom att åstadkomma en kritisk massa av resultat och erfarenheter, samlade utifrån kontakter med projekt och projektnätverk.

Expertgrupper

Till varje temaområde har det knutits en expertgrupp. Dessa expertgrupper har varit sammansatta av områdesexperter från olika aktörer och discipliner. Dessa grupper har engagerats inför varje aktivitet för att, utifrån de av utvecklingsprojektens identifierade problem, diskutera vad som bör belysas i just det temat. Expertgrupperna har gett förslag på infallsvinklar och medverkande talare till de olika aktiviteterna. Efter varje genomförd

aktivitet har expertgruppen fått ta del av det material som framkommit och gett sin syn på analysen.

Fokusseminarier

Tre fokusseminarier har genomförts inom varje tema. Målgruppen har varierat, beroende på seminariernas fokus. Seminarierna har haft skilda ingångar till den identifierade problematiken för att få en så mångfacetterad bild som möjligt. Varje fokusseminarium har identifierat några centrala problem, belyst olika möjligheter och utvecklingsvägar, samt etablerat nätverk mellan relevanta aktörer.

Temakonferenser

En temakonferens har genomförts på varje tema. På temakonferensen har de utmaningar och lösningar som insamlats vid fokusseminarierna, och som sedan analyserats i samråd med expertgruppen, presenterats. Temakonferensernas syfte har varit att sprida slutsatserna, dels genom en temarapport och dels genom att projekt och andra verksamheter har exemplifierat de olika förslagen på lösningar. Aktiviteten har syftat till att påverka beslut hos berörda aktörer för att utveckla länets mottagning av nyanlända i en positiv riktning.

Nätverk

Tema Nyanlända har genom olika aktiviteter skapat förutsättningar för och utvecklat nätverk mellan projektledare inom de olika utvecklingsprojekten i länet. Syftet med detta har varit att möjliggöra erfarenhetsutbyte, projektsamarbete samt spridning och påverkan på regional nivå. Aktiviteter som genomförts som ett led i nätverksskapandet har varit projektledarträffar och nätverksträffar.

De nätverk som skapats inom ramen för Tema Nyanlända kan användas för samverkan på en operativ nivå mellan olika myndigheter. På en mer strategisk nivå krävs det en förändring av organisationernas arbetssätt. Länsstyrelsens roll och regionalisering lyfts ofta fram som viktiga utvecklingsvägar i detta arbete.

Projektledarträffar

Projektledarträffar har varit ett sätt att få en första kontakt med de projekt som startat i länet. Vid en projektledarträff har Tema Nyanlända presenterat sin verksamhet för projektledaren (i vissa fall även projektets

”

Tema Nyanlända har genom olika aktiviteter skapat förutsättningar för och utvecklat nätverk mellan projektledare inom de olika utvecklingsprojekten i länet.

Projektledarträffarna har varit en första kontakt för kunskapsöverföring och nätverksbyggande där projektet sedan knutits till Tema Nyanländas nätverk och aktiviteter.

styrgrupp). Projektledaren har fått ett antal frågor rörande sitt projekt och om ett eventuellt behov och intresse av ett samarbete. Projektledarträffarna har varit en första kontakt för kunskapsöverföring och nätverksbyggande där projektet sedan knutits till Tema Nyanländas nätverk och aktiviteter.

Nätverksträffar

Nätverksträffar har varit möten i grupp med projektledare för utvecklingsprojekten i länet. Nätverksträffarna har genomförts med olika teman för varje gång och alla projektledare har bjudits in, oavsett projektinriktning. Ämnen som behandlats har exempelvis varit jämställdhetsintegrering, tillgänglighetsintegrering, strategisk påverkan och projektimplementering. Genom dessa aktiviteter har Tema Nyanlända varit en länk för kunskapsöverföring, inte bara mellan projekten, utan till projekten från utbildare och forskare.

Gemensam webbplattform

En mycket viktig kanal för spridning av kunskap och information har varit Tema Nyanländas hemsida, www.temanyanlanda.se, där alla de kartlagda projekten presenterats i ett projektrum. På hemsidan har även funnits annan viktig information som aktiviteter, nyheter, rapporter och omvärldsbevakning. Syftet har varit att ge användarna en överblick över vad som pågår i regionen och landet i stort. Tema Nyanlända har bidragit till den gemensamma kunskapsbilden genom att sprida resultat från de utvecklingsprojekt som funnits i projektets nätverk. Hemsidan har även fungerat som en kontakt-katalog för den som har önskat kontakta specifika projekt, eller skapa nätverk utanför de aktiviteter som Tema Nyanlända arrangerat.

Styrgrupp

Tema Nyanländas styrgrupp har bestått av representanter för Länsstyrelsen i Stockholms län, Kommunförbundet i Stockholms län, Stockholms läns landsting, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, kommunerna Stockholm, Täby, Huddinge, Järfälla samt Södertörnskommunerna. Representanten för projektägaren, Länsstyrelsen i Stockholms län, har varit ordförande i styrgruppen. Styrgruppens främsta uppgift har varit att säkerställa att projektplanens mål genomförts och att beställda produkter eller tjänster har tagits fram och levererats. Styrgruppen har haft ansvar för att förmedla Tema Nyanländas erfarenheter och resultat för implementering i sina respektive ordinarie verksamheter.

Styrgruppen har representerats av:

- Länsstyrelsen i Stockholms län: Kjell Haglund, Inger Holmqvist och Annika Rosing.
- Kommunförbundet i Stockholms län: Karin Wahlgren.
- Stockholms läns landsting: Monica Lindell Olsson och Mehrnaz Aram.
- Arbetsförmedlingen: Monica Lindberg och Vanja Bardh Olsson.
- Migrationsverket: Kasra Solmus och Bengt Gradin.
- Stockholms stad: Karin Eriksson Bech.
- Täby kommun: Svante Ingler och Lena Nordqvist Sjöborg.
- Etablering Södertörn/Huddinge kommun: Birgitta Hart Carpenter.

De som ingått i styrgruppen har haft en mycket gedigen kompetens och bred erfarenhet inom verksamhetsområdet. Styrgruppen har utgjort den strategiska nivån för Tema Nyanlända och har bidragit dels till omvärldsbevakning/omvärldsanalys, dels till att underlätta för att framkomna resultat ska kunna nå tänkta mottagare. Styrgruppen har träffats kontinuerligt under hela projektiden.

Referensgrupp

Tema Nyanländas referensgrupp har haft som huvudsakliga uppgift att utgöra ett stöd för projektgruppen. Referensgruppen har haft en rådgivande roll under arbetets gång i frågor rörande inriktning, tematisering och strategi, men har även fungerat som en kritisk referens till bedriven verksamhet. Referensgruppen har sammanträtt fem gånger under 2010-2011.

Referensgruppen har representerats av:

- Per Unckel, landshövding.
- Bengt Westerberg, ordförande i Röda Korset.
- Dag Klackenbergh, VD för branschorganisationen Svensk Handel.
- Elisabeth Brandt Ygeman, LO:s distriktschef Stockholms län.
- Elisabeth Dahlin, generalsekreterare Rädda Barnen.
- Jan O Karlsson, styrelsemedlem i Global utmaning.
- Jens Spendrup, ordförande i Företagarna.
- Julio Fuentes, verksamhetssekreterare på SIOS – Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige.
- Kerstin Brunnberg, styrelseordförande i Statens kulturråd.
- Paul Lappalainen, chef för främjandeenheten, Diskrimineringsombudsmannen.
- Ragnar Andersson, doktorand vid Tema kultur och samhälle vid Linköpings universitet och medlem av REMESO.
- Valerie De Marinis, professor i religionspsykologi och kulturell psykologi vid Uppsala universitet.

Projektlista

Aktörssamverkan för boendesocial integration

Syftet med denna förstudie var att närmare undersöka och precisera hur Stockholmsregionen bättre kunde samverka för en högre grad av social sammanhållning genom en minskad boendesegregation. Nya verktyg i bostadspolitiken efterlystes av flera aktörer, inte minst av marknaden, bestående av byggföretagen och deras underleverantörer. Möten i fokusgrupper och workshops syftade till att precisera och konkretisera de idéer som tagits fram av bland annat Regionala bostadsgruppen.

Denna förstudie ledde inte till ett genomförandeprojekt.

Barn i Väntan (BIV) / Barn i Start (BIS)

BIV och BIS är gruppverksamheter för barn och ungdomar som vill lära sig mer om sig själva, om asylprocessen och om hur det är att vara ny i Sverige. Fokus ligger på deltagarnas egna känslor och syftet är att stärka barnen oavsett vilket land de kommer att växa upp i. BIV vänder sig till barn och ungdomar i asylsökande familjer och BIS till barn och ungdomar som har fått uppehållstillstånd i Sverige.

Barnkonventionen i mottagandet av asylsökande barnfamiljer

Målet med Migrationsverkets projekt var att utveckla ett mottagande av barn med barnkonventionen som utgångspunkt. Rutiner för barnkonsekvensanalyser och hur barn ska beredas möjlighet att komma till tals utvecklades.

Projektperiod: 2008-09-01 till 2009-12-31.

Barnvänlig flyktingintroduktion

Syftet med projektet var att höja kompetensnivån inom personalgrupperna, samt att få ett gemensamt synsätt på hur barnperspektivet bör tillämpas inom flyktingmottagandet. Dessutom var målet att skapa ett utökat samarbete mellan kommunerna i Nordväst för ett enhetligare mottagande av flyktingbarn.

Projektperiod: 2010-01-01 till 2010-12-31.

Branschkontakt SFX (Förprojektering)

Syftet med projektet är att genom riktade branschinsatser etablera kontakt med en grupp utvalda företag/myndigheter inom branscherna för ingenjörer, medicinsk personal och hantverkare och bygga upp fasta samarbeten med dessa arbetsgivare.

Projektperiod: 2010-09-01 till 2011-08-31.

Directa

Directa ska utveckla och pröva nya metoder, arbetssätt och verktyg för stöd till personer med mycket svag förankring i yrkeslivet. Stödet kommer att erbjudas på andra språk än svenska. Målet är att utveckla nya sätt att anpassa de resurser som redan finns inom Arbetsförmedlingens och kommunernas verksamheter.

Projektperiod: 2010-08-01 till 2012-06-30.

Ensamkommande barn i Stockholms län – samordning av kommunstöd och kommunsamarbete

Syftet är att utöka antalet platser för ensamkommande barn och att arbeta med kvaliteten i mottagandet av dessa barn. Målet är att förbättra verksamheterna och att samverka regionalt inom de tre områdena socialtjänst/boende, utbildning/hälsa samt överförmyndare/gode män för dessa barn.

Projektperiod: 2010-09-01 till 2011-09-30.

Etablering Stockholm

Etablering Stockholm vill korta ner tiden från att vara nyanländ i Sverige till att vara nyanställd, genom att effektivisera resursanvändningen mellan Stockholms stad och Arbetsförmedlingen. Etableringskedjan som projektet har utvecklat är kvalitetssäkrat genom OCN-metoden.

Projektperiod: 2009-08-01 till 2012-08-31.

Flytta till jobb och bättre boendemöjligheter - JobBo

Syftet var att erbjuda nyanlända flyktingar arbete, bostad och skola i kommuner där det idag eller under kommande år finns behov av arbetskraft, samtidigt som det finns bostäder. Projektet ville bidra till att öka den geografiska rörligheten bland nyanlända med fokus på självförsörjning, familj och bostad.

Projektid: mars 2009 till december 2010.

Föreningen Livstycket

Målet med verksamheten vid Livstycket är att hitta ett arbete eller en utbildning som passar individen. Handledare informerar om olika utbildningar, praktik- och arbetsplatser. Samtal och vägledning erbjuds alla deltagare, liksom utbildning i datoranvändning och friskvård. Kvinnor och män över 30 år erbjuds teoretiska och praktiska lektioner varje dag.

Gemensam hemsida SFx

Syftet med projektet var att skapa en gemensam hemsida för alla SFx-utbildningar i Stockholms län för att samla informationen om SFx på en plats där den är lätt att hitta.

Projektperiod: 2010-01-01 till 2010-12-31.

Hab-Intro

Målet är att utveckla metoder och en sammanhållen insatskedja där målgruppen nyanlända snabbare lär sig svenska och komma i egenförsörjning, samt att förebygga långvarigt bidragsberoende.

Projektperiod: 2010-09-01 till 2011-08-31.

HELMI

Projektet ska främja thailändska och somaliska kvinnors hälsa samt deras sociala och ekonomiska integration i Sverige. Projektet arbetar utifrån ett empowermentperspektiv. Arbetet syftar till att stärka kvinnornas inflytande över hur insatser riktade till dem planeras, utformas, genomförs och utvärderas, för att därigenom skapa ökat deltagande.

Projektperiod: 2010-08-01 till 2012-06-30.

Hälsokommunikatörer i Stockholms län

Syftet med projektet är att etablera samarbetsformer och samverkansstrukturer mellan Stockholms läns landsting och de kommunala introduktionsprogrammen. Folkhälsoperspektivet i introduktionsarbetet ska utvecklas genom gemensamma hälsokommunikatörer i länet.

Projektperiod: 2010-01-01 till 2011-12-31.

”Hälsoskola” till nyanlända flyktingar

En Hälsoskola på tio timmar har genomförts i Södertälje kommun där cirka 80 arabisk- och somalisktalande personer med flyktingbakgrund deltagit. Kursen hade fokus på migration, stress och hälsa och pågick under fem veckor. Kliniskt utbildad personal tog upp svåra och känsliga ämnen på ett strukturerat sätt med kognitiva inslag.

Hälsospåret

Hälsospåret är ett sätt att organisera SFI-undervisningen i Uppsala kommun. Få studietimmar, små grupper och en trygg miljö gör det möjligt för personer med hälsoproblem att lära sig svenska och inhämta kunskaper om det svenska samhället och arbetsmarknaden. Gemensamt för målgruppen är att de av hälsoskäl inte kan delta i ordinarie introduktionsverksamhet eller språkundervisning.

IMHAD - Impact of Multicultural Health Advisors

Projektet verkar inom området nyanlända flyktingars hälsa och syftar, förutom till att utvärdera de internationella hälsokommunikatörernas arbete, också till att utveckla ett nationellt kvalitetssäkrat hälsokommunikatörskoncept.

Projektperiod: 2009-01-01 till 2011-12-31.

Integrerad smärtbehandling av tortyrskadade flyktingar med PTSD

Syftet med projektet var att implementera och evaluera en helt integrerad behandling med enbart evidensbaserade metoder för tortyröverlevare. Patienter som gick på behandling hos Röda Korsets Centrum för torterade flyktingar eller hos Kris- och Traumacenter, remitterades till Smärtkliniken Capio S:t Görans sjukhus för att genomgå smärtdiagnostik och behandling med därpå följande smärtskola i grupp.

Projektperiod: 2009-09-01 till 2010-12-31.

KomSamman

KomSamman är en mötesplats för familjernas egna initiativ och kreativitet. Olika professionella och ideella verksamheter finns till hands som ett stöd. Målet är att erbjuda meningsfulla aktiviteter för barn och föräldrar tillsammans, möjligheter att skaffa sig nya nätverk, samt att hjälpa deltagarna skaffa kontaktytor mot det svenska samhället.

Projektperiod: 2010-10-01 till 2011-06-30.

Kravmärkt trainee

Syftet med projektet var att skapa en modell för att bättre tillvarata dold kompetens hos nyanlända och underlätta för arbetsgivare inom äldreomsorg att hitta kompetent personal. Målgruppen var arbetssökande, medan systerprojektet Kravmärkt yrkesroll arbetade med validering av redan anställda.

Projektperiod: 2008-09-01 till 2008-12-31.

Kuratorsstöd till nyanlända barn i förskolan (KUSK)

Syftet med projektet är att skapa ett enhetligt och effektivt kuratorsstöd för nyanlända förskolebarn och deras föräldrar i Huddinge kommun. Genom detta bidrar projektet till att uppnå en bättre psykisk och fysisk hälsa för familjerna och underlätta vägen till integration i det svenska samhället.

Projektperiod: 2010-02-01 till 2011-07-31.

Livets träd

Syftet med projektet är att arbeta förebyggande tidigt i introduktionen i samverkan mellan olika yrkesgrupper. Genom gruppsamtal i förberedelseklasserna synliggörs den stora grupp barn som kommer till skolan som asylsökande/flyktingar/inflyttade till Sundbybergs förberedelseklasser. Därigenom förbättras hälsan långsiktigt för denna grupp kommuninvånare.

Projektperiod: 2009-12-01 till 2011-12-31.

Matchning Gävleborg

Syftet var att erbjuda introduktionsplatser i Gävleborgs län där de nyanlända matchades mot arbete och/eller utbildning. Målet var att utveckla effektiva metoder för en individuell och arbetsmarknadsinriktad etablering och utveckla samarbetet mellan Migrationsverket, Arbetsförmedlingen och mottagarkommunerna.

Projektperiod: 2008-07-01 till 2010-08-26.

Matchning Södertörn

Syftet med projektet är att skapa långsiktiga former för samverkan mellan kommunerna, Arbetsförmedlingen och näringslivet på Södertörn. Projektet ska prova metoder inom ramen för matchning samt skapa en matchningsorganisation. Målet är en snabbare arbetsmarknadsetablering av gruppen nyanlända.

Projektperiod: 2009-05-01 till 2012-04-30.

Mentorprojektet Norrtälje Rotary

Projektets huvudsyfte var att förbättra möjligheterna för nyanlända att bli självförsörjande. Andra syften var att inspirera och sprida kunskap om det moderna mentorskapets metoder och möjligheter, samt att stödja och vägleda personer in i samhället genom samverkan mellan professionella och ideella krafter.

Projektperiod: 2009-05-18 till 2010-12-31.

MIRA!

Projektets övergripande syfte var att utveckla och effektivisera etableringen för nyanlända unga vuxna. Genom att pröva nya metoder och arbetssätt ville projektet underlätta och påskynda vägen till integration genom att bidra till hållbara planeringar för ett varaktigt inträde på studie- och arbetsmarknaden. Projektets mål var att sammanställa ett kompletterande introduktionsprogram för unga vuxna nyanlända flyktingar.

Projektperiod: 2009-08-17 till 2011-03-01.

Modana

Projektets syfte var att prova nya metoder för vuxna analfabeter genom att undervisa i modersmålet, parallellt med SFI-undervisningen. Målet var att effektivisera språkinlärningsprocessen för vuxna nyanlända analfabeter genom att använda modersmålsundervisningen som hjälp.

Projektperiod: 2010-01-01 till 2010-12-31.

Mötesplats i ny form

Projektets mål var att utveckla ett nytt koncept inom Röda Korset, region Stockholm. Metoder skulle utvecklas för att strategiskt långsiktigt använda Röda Korsets mötesplatser och nätverk så att fler arbetslösa som bor i områden som präglas av utanförskap skulle komma närmare arbetsmarknaden.

Projektperiod: 2009-01-12 till 2010-03-01.

Organiserad vidareflytt

På nationell nivå har Migrationsverkets projekt Organiserad vidareflytt försökt möta de utmaningar som finns angående brister på adekvat boende för nyanlända. Syftet var att underlätta för nyanlända som bor i 16 av landets kommuner med stort flyktingmottagande att flytta till andra kommuner där det fanns goda möjligheter till egenförsörjning och bostad. Botkyrka, Huddinge, Stockholm och Södertälje kommuner var utflyttningkommuner i Stockholms län.

Projektperiod: 2008 till 2010.

Praktikanskaffning Nordväst

Syftet var att kartlägga praktikanskaffning i regionen för flyktingar/invandrare och dra slutsatser om hur denna verksamhet kunde regionaliseras. Syftet var vidare att korta vägen ut på arbetsmarknaden för nyanlända flyktingar genom att matcha individens behov med

arbetskraftsbehov. Genom detta sökte projektet finna former för tidiga näringslivskontakter samt för ökad samverkan över kommungränserna för att därigenom skapa en gemensam arbetsmarknad.

Projektperiod: 2008-09-01 till 2009-06-30.

Regional bosättningsamordning för nyanlända/BOSAM

Syftet var att pröva en gemensam modell för Stockholms län i arbetet med organiserad vidareflytt, samt att ge nyanlända bättre möjligheter att göra rationella val av bosättningsort. Ett gemensamt webbaserat verktyg, BOSAM, togs fram under projektet för att underlätta kommunernas arbete med organiserad vidareflytt.

Projektperiod: 2008-09-01 till 2010-12-31.

Regional Samverkan För Integration - ReSa

Det långsiktiga syftet med projektet var att asylsökande och nyanlända skulle få ökade förutsättningar att ta ansvar för sin hälsa och därmed snabbare nå självförsörjning via arbete/studier. En kravspecifikation togs fram för upphandling av kliniskt stöd till första linjens psykiatri avseende asylsökande och nyanlända. Samverkansstrukturer etablerades.

Projektperiod: 2008-09-01 till 2009-12-31.

Samverk Nordost

Projektet har som övergripande mål att erbjuda nyanlända flyktingar en effektiv, flexibel, individanpassad och kvalitativ etablering så att fler personer snabbare når en högre självförsörjningsgrad. Detta sker genom att bygga ett starkt väl fungerande samverkansnätverk, alternativt en gemensam organisation, för flyktingmottagning för regionen Stockholm Nordost (Danderyd, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåkers kommuner).

Projektperiod: 2009-10-01 till 2012-06-30.

Temagruppen integration i arbetslivet (TIA)

Temagruppen ska analysera resultat och aktiviteter från ESF-projekt inom Programområde 2 (ökat arbetskraftsutbud) och från andra relevanta projekt inom till exempel regionala utvecklingsfonden. I uppdraget ingår att specifikt inrikta sig på målgrupperna nyanlända personer, personer med utländsk bakgrund, långtidssjukskrivna, samt personer med funktionsnedsättning.

Projektperiod: 2009-01-01 till 2011-12-31.

Utveckling av asylprövning för ensamkommande barn

Projektmålet var att utveckla och implementera en modell för barnkonsekvensanalyser i utredningar gällande ensamkommande asylsökande barn. Arbetet innefattade en inventering av de behov av kunskapsuppbyggnad som kan finnas på berörda prövningsenheter, mottagningsenheter och landinformationsenheten inom Migrationsverket.

Projektperiod: 2008-09-01 till 2009-11-30.

Vägar till hela Sverige

Projektet Vägar till hela Sverige erbjuder information om möjligheter till bostad, introduktion, praktik och arbete i andra kommuner och regioner i Sverige. Information ges till asylsökande och flyktingar med uppehållstillstånd som bor i Södertälje kommun. Syftet var en bättre samverkan mellan kommuner, näringsliv, Arbetsförmedling och Länsstyrelsen för att därigenom ge bättre service till nyanlända

Projektperiod: 2008-07-01 till 2010-12-31.

Källmaterial

Tryckta källor

Barnfattigdomen i Sverige – Årsrapport 2010, Rädda Barnen.

Befolkningens utbildning 2006, Statistiska Centralbyrån 2007.

Bostadsmarknadsenkäten Stockholms län 2011, Länsstyrelsen i Stockholms län 2011:13.

Daryani, Achraf. *Olika villkor – olika hälsa, Hälsan bland irakier folkbokförda i Malmö 2005-2007*. Rapport Malmö Högskola 2010.

Det blågula glashuset. Strukturell diskriminering i Sverige, SOU 2005:56.

Diskriminering på den svenska bostadsmarknaden. En rapport från EtnOs särskilda arbete under åren 2006-2008 kring diskriminering på bostadsmarknaden.

Egenmakt mot utanförskap - regeringens strategi för integration, Arbetsmarknadsdepartementets skrivelse 2008/09:24.

En förnyad folkhälsopolitik, Regeringens proposition 2007/08:110.

Folkhälsan i Stockholms län, Stockholms läns landsting 2007.

Folkhälsorapport 2009, Socialstyrelsen 2009.

Framtidens bostäder i Stockholmsregionen, Regionplane- och trafikkontoret, Stockholms läns landsting, Rapport 7:2008.

Generationsväxlingen på arbetsmarknaden – i riket och ett regionalt perspektiv, Arbetsförmedlingen, Ura 2010:5.

Gustavsson, Camilla. *Av egen kraft, Invandrade kvinnors berättelser om inträdet i det svenska*, FoU Nordväst Rapport 2006:4.

Hälsoinformation till utsatta grupper bland utrikes födda – aktuellt utvecklingsarbete, Karolinska Institutets folkhälsoakademi 2010.

Höghi, Robert och Gougoulakis, Petros. *De är ju mina kollegor – en metastudie av Sfx*, Stockholms universitet 2009.

Information istället för piller mot smärta, Karolinska Institutets folkhälsoakademi 2010.

Invandring gynnar tillväxt, Sydsvenskan 2010-06-20.

Johansson, Fredrik. *Vidareflytt för integration – Slututvärdering av ERF-projekt "Vägar till hela Sverige"*, F A J Consulting 2011.

Lilja, Elisabeth och Pemer, Mats. *Boendesegregation – orsaker och mekanismer, en genomgång av aktuell forskning*, Bilaga 1 till rapporten "Socialt hållbar stadsutveckling – en kunskapsöversikt", Boverket 2010.

Långtidsutredningen 2011, SOU.

Läget i länet – bostadsmarknaden i Stockholms län 2010, Länsstyrelsen i Stockholms län, Rapport 2010:09.

Mellan det förflutna och framtiden, Asylsökande barns välfärd, hälsa och välbefinnande, Centrum för Europaforskning 2010.

Mellan uppehållstillstånd och bostad – en kartläggning av nyanlända flyktingars bostadssituation, Boverket 2009.

Nationell samsyn kring hälsa och första tiden i Sverige, Integrationsverket 2004.

Nulägesanalys för regional plan för Socialfonden i region Stockholm, FBA 2007.

Nyampame, Isis. *Invandrade kvinnors hälsa i Sverige; Om genus och etnicitet*, Socialmedicinsk tidskrift 3/2008.

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen - RUFS 2010, Regionplanekontoret 2010.

Riktlinjer för flyktingarbetet i Södertälje kommun 2008-2012, Södertälje kommunstyrelse.

Slutrapport till Europeiska flyktingfonden och Europeiska återvändandefonden för projektet Flytta till jobb och bättre boendemöjligheter – JobBo, Malmö stad.

Socialt hållbar stadsutveckling – en kunskapsöversikt, Boverket 2010.

Långtidsutredningen 2003/04, SOU 2004:19.

Stockholmsregionen i utveckling, OECD Territorial Reviews Stockholm 2010.

Stor kompetensförlust på svenska arbetsmarknaden, Rapport Integration 2003, Integrationsverket.

Utrikesfödda kvinnor i utanförskap, Arbetsförmedlingens återrapportering 2011.

Vad händer? En kartläggning av arbete med integration i Stockholmsregionen, Regionplanekontoret, Stockholms läns landsting 2010.

Varför dröjer det? Faktorer som hindrar och försenar nyproduktionen av bostäder i Stockholms län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Rapport 2010:13.

Otryckta källor

Andersson, Roger. Föreläsningen *Planering för minskad bostadssegregation*, 2007-11-09.

Befolkningsstatistik 2009, SCB.

Databasen STATIV, SCB.

Om trångboddhet i Sverige – frågor och svar på www.boverket.se

Länsstyrelsens rapportserie

Tidigare utkomna rapporter under 2011

1. Nya bostäder i Stockholms skärgård – aktuella bostadsprojekt 2011, avdelningen för social utveckling
2. Klimatförändringar och Mälaren ur ett vatten- och naturmiljöperspektiv, avdelningen för samhällsskydd och beredskap
3. På rätt väg? – Regional strategi för jämställdhet i Stockholms län 2008-2013, avdelningen för tillväxt
4. Tillsyn av bostadsstiftelser – granskning av 41 bostadsstiftelser 2010-2011, avdelningen för rättsliga frågor
5. Landsbygden i Stockholms län – en sammanställning i siffror, avdelningen för landsbygd
6. Skyddat boende för våldsutsatta personer – delrapport av en nationell kartläggning, avdelningen för social utveckling
7. SOL-projektet – resultat och effekter – en översikt, avdelningen för tillväxt
8. Länsstyrelsens medverkan i rullande översiktsplanering, avdelningen för planfrågor
9. Riktlinjer för bostadsförsörjning med koppling till rullande översiktsplanering, avdelningen för social utveckling
10. En dörr in – flera vägar ut – en studie av ungdomsarbetslösheten i Stockholmsregionen, avdelningen för tillväxt
11. Bottenfauna i Stockholms län 2010 – en undersökning av åtta lokaler i rinnande vatten och fyra lokaler i sjölitoral, avdelningen för miljö
12. Kiselalger i vattendrag i Norra Östersjöns vattendistrikt 2010, avdelningen för miljö
13. Bostadsmarknadsenkäten Stockholms län 2011, avdelningen för social utveckling
14. Övervakning av strandexploatering längs sötvattenstränder – metodutveckling 2010, avdelningen för miljö
15. Är våra kommuner klimatanpassade? – Ansvar, riktlinjer och åtgärder, avdelningen för samhällsskydd och beredskap
16. Entrepreneur Sthlm – effekter på det regionala rådgivningssystemet?, avdelningen för tillväxt
17. Tillgång till tobak – en undersökning om anskaffning och attityder bland gymnasieelever under 18 år i Stockholms län, avdelningen för social utveckling
18. Tema Nyanlända – slutrapport - Etablering utifrån ett helhetsperspektiv, avdelningen för tillväxt

Många integrationsprojekt i Stockholmsregionen har genomförts med svag samordning vilket resulterat i att de inte gett några varaktiga avtryck. En lärdom som dragits av detta är betydelsen av samordning och samverkan för att skapa möjligheter till spridning av erfarenheter och policypåverkan.

Tema Nyanlända har varit ett regionalt projekt inom området nyanlända flyktingars etablering. Genom en samordnad kunskapsinsamling, informationsspridning och omvärldsbevakning har Tema Nyanlända gjort det möjligt för projektresultat och erfarenheter att få större genomslag och leda till långsiktig förändring. Projektet har drivits av Länsstyrelsen i Stockholms län, med Kommunförbundet Stockholms län, Stockholms läns landsting och Täby kommun som medfinansierare. Andra samverkanspartners har varit Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Stockholms stad, Järfälla och Huddinge kommuner.

Om Stockholms län ska fortsätta att vara en attraktiv storstadsregion och inte gå miste om social, kulturell och ekonomisk utveckling måste länets aktörer bli bättre på att ge nyanlända förutsättningar att etablera sig i samhället och på arbetsmarknaden.

Den här rapporten sammanfattar Tema Nyanländas tre temarapporter "Ett tryggt boende för alla", "Utan hälsa, ingen etablering – hälsans roll i flyktingmottagandet", samt "Nyanländas arbetsmarknadsetablering – tre verktyg för ökad framgång".

Projektet har finansierats av Europeiska Socialfonden (ESF) och Europeiska Flyktingfonden (ERF) och har pågått mellan 2008-09-01 – 2011-06-30.

www.temanyanlanda.se

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Järfälla Kommun

TÄBY KOMMUN

Arbetsförmedlingen

HUDDINGE
KOMMUN

KSL

Kommunförbundet
Stockholms Län

Stockholms läns landsting

För mer information kontakta
avdelningen för tillväxt
Tfn: 08- 785 40 00 (vxl)
e-post: tillvaxt.stockholm@lansstyrelsen.se

ISBN 978-91-7281-435-6

Adress

Länsstyrelsen i Stockholms län

Hantverkargatan 29

Box 22 067

104 22 Stockholm

Tfn: 08- 785 40 00 (vxl)

www.lansstyrelsen.se/stockholm

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska flyktingfonden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden